

Voorwoord

Beste lezers,

Bij het verschijnen van deze nieuwsbrief staan we op de drempel van een bijzonder weekend voor ons dorp. De viering van 80 jaar Vrijheid.

Daarin danken we de bevrijders en staan we ook stil bij hen die hun leven lieten.

Zowel militairen als burgers. De vijf Bavelse burgerslachtoffers gaan we zichtbaarder maken. We mogen niet vergeten, we mogen ook hen niet vergeten.

Verderop in deze nieuwsbrief meer informatie daarover.

Leest u ook vooral het andere nieuws over ons Kerkhof.

Ook deze korte editie is meer dan lezenswaardig.

Met hartelijke groet,

Jac van Gils

Voorzitter Stichting Kerkhof Bavel

✉ voorzitter@kerkhofbavel.nl

☎ 06 5288 3373

Graven burgerslachtoffers bevrijding gerestaureerd

Tijdens en na de bevrijding op 28 oktober 1944 vonden vijf burgers de dood. Postbode Kees Diepstraten en het jonge echtpaar Jan Bastiaansen en Corry Oomen vonden op 28 oktober 1944 de dood. Piet Graumans en Bertus van Arendonk kwamen om op 16 januari 1945 toen een V1 neerkwam op de boerderij aan de Dorstseweg.

Ze liggen allen op ons kerkhof begraven.

Van Kees is de exacte locatie van zijn graf tot op heden onbekend. De anderen hebben hun laatste rustplaats onder de grote treurbeuk in graven met nummers 444 (Jan Bastiaansen en Corry Oomen), 445 (Piet Graumans) en 443 (Bertus van Arendonk).

Op verzoek van onze stichting heeft de gemeente Breda opdracht gegeven om deze graven te restaureren. Specialistisch bedrijf Meesters In, dat vorig jaar de oude zerken tegen de kapel restaureerde, is begonnen met de werkzaamheden.

Dankzij de restauratie zijn de teksten op deze graven weer enigszins leesbaar geworden. Op het graf van het jonge echtpaar, pas een half jaar getrouwd, dat in een schuilkelder aan de Seminarieweg door verstikking om het leven kwam, lezen we:

**HIER RUSTEN
ONZE ONVERGETELIJKE KINDEREN**

**JOH. BASTIAANSEN
18-11-1914 P'HAGE
EN ZIJNE ECHTG.
CORNELIA OOMEN
12-4-1920 CHAAM**

**BEIDEN DOOR OORLOGS
ONGEVAL OVERLEDEN OP
DEN DAG DER BEVRIJDING
28 OKTOBER 1944**

Om de burgerslachtoffers blijvend te herdenken zal er op zaterdag 26 oktober aanstaande een herdenkingsplaquette onthuld worden door Burgemeester Depla en mevrouw Marleen Josten-van Arendonk (één van de nabestaanden van de burgerslachtoffers).

U bent allen van harte welkom vanaf 11:45 uur in Dorpshuis 't Klooster.

Peter van Engelen en Frie Marcelis hielpen mee met het opknappen van de graven door ze te voorzien van nieuw grind.

Wildgroei verwijderd

De kindergraven aan de zuidzijde van het kerkhof raakten steeds meer overwoekerd door uitdijend groen.

Op zaterdag 12 oktober hebben enkele vrijwilligers het door het groen veroverde terrein teruggepakt. Een frisser gezicht waardoor de graven weer beter zichtbaar zijn.

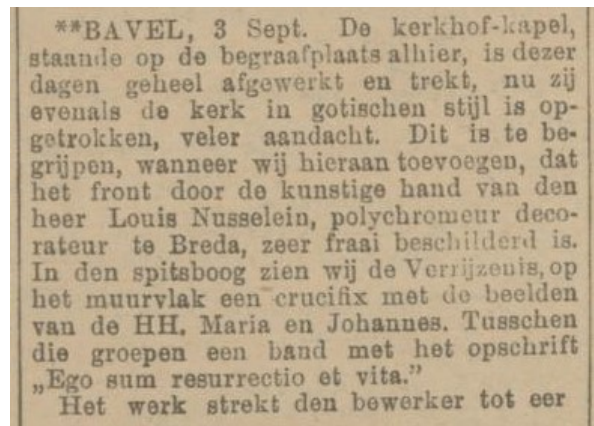

Restauratie schildering kapel

U heeft het ongetwijfeld gezien. De schildering in de kapel is opgeknapt.

Dat was na ruim dertig jaar hard nodig. De schildering was vuil, de verf verpoederde en er waren diverse beschadigingen.

De door Jan de Koning in 1990 aangebrachte schildering, gebaseerd op die van Louis Nusselein uit 1897 is vakkundig opgeknapt door restaurator (géén restaurateur dus) Femke Rinkel.

Het ziet er weer fris en helder uit waarbij Jans werk volledig bewaard is gebleven. Hieronder de situatie vóór en na de opknabeurt. Kom genieten!

Allerzielen 2 november 2024 van 17:00 tot 21:00 uur

Hoe dierbaren in ons doorleven “verslag uit voorgaande jaren”

De avond valt... Door het gebladerte zie ik een lichtje flikkeren in de schemerwind. Zodra ik er naartoe loop zie ik een schaduw opdoemen. Gehurkt bij een graf op het achterste gedeelte van het kerkhof. Diep in gedachten verzonken staat hij op. Zodra hij mij ziet, verontschuldigd hij zich. Hij is op zoek naar zijn tante, maar is bang dat ze er niet meer ligt. Een warme jeugdherinnering komt in hem boven. Hoe ze altijd uit het keukenraam stond te kijken en hem opwachtte met chocolademelk. Iets wat hij thuis nooit kreeg. Een lach verschijnt op zijn gezicht. Na wat speurwerk vinden we alsnog haar graf. Opgelucht hoor ik hem zeggen: “Gelukkig... ze is er nog”. Samen steken we een kaarsje aan bij haar graf.

Dan zie ik in mijn ooghoek een ander licht ontwaken. Dit keer heeft het een rode kleur. Mijn aandacht wordt er naar toe getrokken. Naarmate ik dichterbij kom zie ik een graf met een bolchrysaant. Een waxinelichtje in een rood glaasje verlicht de naam op de grafsteen. Ik vraag de vader en zijn 2 zoons wat hen hier heeft gebracht. De jongste verteld me dat hier zijn overgrootvader ligt. Hij wijst naar de naam op de steen en zegt: “zo heet ik ook”.

Ze hadden gehoord van de traditie om met Allerzielen kaarsjes aan te steken op het kerkhof. Dat je dit doet bij mensen die nog steeds erg veel voor je betekenen.

De vader van de 2 jongens begint te vertellen over hun opa. De jongens luisteren aandachtig naar de verhalen die volgen. Ik zie een traan, hoor een lach en voel de warmte.

Het is niet bij toeval dat ik hier vanavond ben. Net als vele anderen kom ik licht brengen op het kerkhof. Bij de ingang bied ik bezoekers een kaars aan. Ze vinden het mooi dat er aandacht is voor deze mooie traditie. Ze nemen het licht in ontvangst en brengen het naar iemand die het in hun ogen verdient om bij stil te staan.

Er hangt een bijzondere sfeer. Deze avond voelt het alsof leven en dood wat dichtter bij elkaar liggen dan normaal. Een dame zag bij toeval de inmiddels vele lichtjes op het kerkhof toen ze voorbij liep. Nieuwsgierig geworden kwam ze het kerkhof oplopen. Ze vraagt me wat er gebeurt en waarvoor dit is. Ik geef haar een kaarslicht en vertel haar wat Allerzielen is en waarom er dan kaarsjes worden ontstoken. Ze vindt dit een mooie, liefdevolle gedachte.

Terwijl ze het kerkhof verder oploopt zie ik haar schaduw kleiner worden in de warme gloed van haar kaars. Even later komt ze terug en blijft stil bij mij staan. Ze lijkt overdonderd te zijn. Ze had de kaars bij iemand weggezet die ze niet kende. Op het moment dat ze dit deed werd ze overspoeld door allerlei gedachten en herinneringen. Dit jaar was zwaar geweest vol confrontaties met verlies en verdriet. Ze verloor haar beste vriendin.

Vreemd genoeg kwam dit alles in haar naar boven stromen. Ze werd ze overmand door vloeiende tranen die stilletjes over haar wangen liepen. Ze had het gevoel dat haar vriendin mee het kerkhof op was gelopen. In gedachten hoorde ze haar stem weer en haar lach. Ze had niet verwacht dat het aansteken van een kaars zoveel los kon maken. Ze vond een verloren vriendin terug en verliet het kerkhof met nieuwe hoop en hernieuwde kracht. Ze had dit niet verwacht, gaf ze toe, maar was zo blij dat ze dit had gedaan en dat dit was gebeurd.

Zo vindt elke bezoeker weer iets anders terug op het kerkhof. Verdriet, liefde, rust, hoop, gemis, kracht, raad, bezinning. Zij zijn allemaal te vinden op het kerkhof.

Je ziet ze terug in een verhaal, een lichtje, een schaduw, een stem, een foto, een lach en een traan.

We hopen elk jaar op meer bezoekers die deze traditie in ere willen houden. Door een kaarsje aan te steken bij het graf van een dierbare maar ook bij een onbekende geef je dierbaren de kans om in je hart door te leven door aan ze te denken en van ze te blijven houden.

Hopelijk ben jij er **Zaterdag 2 november** ook bij als we weer licht brengen op het kerkhof van Bavel.

We willen je dan vragen om zelf ook een lampion/windlicht mee te nemen. Uiteraard mag je elke dag dat je wilt een kaarsje aansteken voor iemand die je mist. Graag zelfs.

Met warme groet,
Erwin Leppens

De foto's zijn gemaakt door Patrick Bogers.

Infobord en bestrating onder bankjes

Klusjes die o zo belangrijk zijn voor de uitstraling van en het verblijven op ons kerkhof.

Het informatiebord stond net iets te hoog kregen we meermaals te horen.

Ruud en Niels van den Hoever hebben het samen met onze vrijwilligers op de juiste hoogte gebracht.

Onze “vaste” stratenmaker Piet Aarts heeft er samen met Frie voor gezorgd dat het zitten op de banken geen natte voeten oplevert.

Prachtig Belgisch (loodzwaar) straatwerk aangebracht.

Dank aan jullie allen!

Colofon

Nieuwsbrief 14, oktober 2024

Stichting Kerkhof Bavel

Redactie:

Jac van Gils, Hans van der Zanden

Bestuur:

Jac van Gils (voorzitter)
Hans van der Zanden (secretaris)
Cris Schaap (penningmeester)
Erwin Leppens

Vrijwilligers:

Patrick Bosman
Jurgen van den Broek
Peter van Engelen
Henk van Gestel
Ben Hulshof
Toine Jansen
Frie Marcelis
Gerard Oomen
Liesbeth van Poeijer-Bosman

Bezoek onze website:

<https://www.kerkhofbavel.nl/>

en vind ons op Facebook:

<https://www.facebook.com/Kerkhof-Bavel-104410621933074/>

Neem contact met ons op via:

info@kerkhofbavel.nl
voorzitter@kerkhofbavel.nl
penningmeester@kerkhofbavel.nl